

Előfizetési ár:

Egy évre — — 4 forint.
Fél évre — — 2 forint.
3 óra — — 1 forint.
1 óra — — 40 krajc.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal a „Csongrád” könyvnyomdájában,
(Grünwald Ferenc-féle ház)
hova a kéziratok és előfizetési pénzek is küldendők.

CSONGRÁD

TÁRSADALMI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos sor egyszeri beiktatása 10 kr., két hasábos 20 kr., három hasábos 30 kr. Legalább háromszor közlésnél a fele díj számítatik. Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyiltérben

minden egyes sor 20 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Kéziratok visszaszolgáltatására nem vállalkozik a szerkesztőség

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő:

DR. CSONGRÁDI GÁBOR.

EGYES SZÁM ÁRA IO KRAJCZÁR

Csongrád, 1890. május 11.

Mielőtt a „Csongrád” 15-ik számában tett ígéretünkhöz képest Réti Ferenc, Szivák Imre és Szvoboda Ferenc indítványát bírálathoz tárgyává tennők; a „Tiszavidék” 10-ik számának „Fölvilágosítások és kérdések a csongrádi ártéri érdekeltekhez” című cikkéről emlékezünk meg. Bármily kellemetlen is, egy oly emberrel vitázni, aki — szokatlan mértékben szenved azon emberi gyengeségben, hogy más nem annak tettei, hanem a magáról vett mértékkel mérve, a mit adott esetben ő megtenne, arról azt hirdeti, hogy azt az a má; is megtenné; s aki, hogy a saját bűnét képező tényekről és mulasztásokról a figyelmet elfordítsa, ravaszul olyan állítások és tények ellen védekezik, melyekkel nem is vádoltatott.

A „Tiszavidék” cikkirója a rossz lelkű népámitás, az öntudatos hazudozás és a színlelésben mester és szóban forgó cikke a mesterhez méltó mű; mert kérjük, hogy a „Tiszavidék” cikkirója megcáfolta-e a „Csongrád” 15-ik s.ámában Réti Ferenc és Szivák Imre ellen felhozott vádakat? — Nevezetesen:

1. Megcáfolta-e? hogy Réti Ferenc az 1888-ik évi június 16-án tartott városi közgyűlésen, midőn arról volt szó, hogy kik küldessenek fel a társulat alakítás ügyében gróf Károlyi Sándor ur által Budapestre június 19-ére kitűzött értekezletre? Réti Ferenc úgy nyilatkozott, hogy ő még utikölt séget sem követel a városától, hogy a tiszesség követelményének tartja kieszközölni, hogy az ármentesítés terheit „Csongrád” város összes lakosai viseljék, hogy megnyugtathatja a csongrádi ártéri birtokosokat, hogy nem viszik az ártéri költségi könyvecskét hozzájuk, mint tul a Tiszán. S hogy ebbeli ígéreteinek beváltását még csak meg sem kísérlette. — Nem.

2. Megcáfolta-e? hogy Budapesten 1888. évi június 19-én gróf Károlyi Sándor ur előnöktele alatt megtartott értekezleten Szivák Imre és Réti Ferenc, mint a csongrádi ártéri képviselői egymást támogatva küzdöttek a mellett és eszközölték azt ki, hogy Csongrádra összehívandó érdekeltségi gyűlésre, ne csongrádi ártéri birtokosok, hanem Réti Ferenc s társai hívtak meg. — Nem.

3. Megcáfolta-e? hogy Szivák Imre ur, noha ő volt egyik okozója annak, hogy az egy társulattá alakulás feltételeinek megállapítása végett június 26-ára Csongrádra kitűzött érdekeltségi gyűlésre, nem a csongrádi ártéri birtokosok, hanem Réti Ferenc és társai, mint a városi közgyűlés kiküldöttei lönnek meghíva, ezen u. n. érdekeltségi gyűlésre, melyen a csongrádi ártéri birtokosok érdekei, az egy társulattá alakulandó uradalmak, s más érdekeltekkel szemben, egy kellő gonddal készített egyesítési feltételek által, megvédendők lettek volna, melyre tehát, már csak annál fogva is, mi-

vel az ő s barátja Réti Ferenc működése folytán mellőztetett az ártéri birtokosok meghívása, mulhatatlan kötelessége lett volna lett volna lejönni, le sem jött. Nem...

Megcáfolta-e? hogy Szivák Imre ur barátja Réti Ferenc a Csongrádon 1888-ik évi június 26-án gróf Károlyi Sándor ur előnöktele alatt u. n. érdekeltségi gyűlésen — a Tiszaszabályozási törvény 2-ik §-ának intézkedése, s budapesti megállapodás ellenére — az egyesítés feltételeit nem vétette jegyzőkönyvbe. — Ezt sem cáfolta meg. — Hanem cáfolat helyett egy vakmerő tagadásra vetemedett. Tagadásba vette ugyanis azt, mintha a Csongrádra június 2-ára a budapesti értekezlet által, az egyesítés feltételeinek megállapítása végett kitűzött érdekeltségi gyűlés megtartott volna. Holott azt, hogy ezen gyűlés, — melyen cikkiró szerint is, az egyesítés feltételei megállapítandók lettek volna — megtartatott, százan és százan tudják, akik arra, mint érdekeltek ártéri birtokosok k hivatlanul is megjelentek. Holott továbbá ezen gyűlés megtartása az 1888. évi június 30-án tartott városi közgyűlésnek is bejelentetett 11588 kgy. sz. alatt.

Ha tehát a cikkiró azon mulasztásokat és hibákat, melyek Réti Ferenc és Szivák Imre ellen a „Csongrád” 15-ik számában felhozottak, s melyeknek megcáfolása volt a „Tiszavidék” cikkének feladata, nemcsak meg nem cáfolta, hanem még csak nem is érintette, kérjük, mit cáfolt meg cikkiró és mi célt akart elérni cikkével?

A „Tiszavidék” cikkirója, azon maga által kidöntött vád ellen védi Réti Ferencet és Szivák Imre urat, mintha a budapesti értekezleten ezek alakították volna meg a csongrád sövényhávi ármentesítő társulatot. S mintha ők kötelezték volna egyezségileg a csongrádi birtokosokat, az oly nagy mérvű terhek viselésére — stb. Holott, a mi tudomásunk szerint, ezen vádak csak a cikkiró képzelődésének szüleményei. Mert épen ellenkezőleg Szvoboda és Csemegi azt hányják Retinek a szemére, hogy az 1888-ik évi június 26-án Csongrádon megtartott érdekeltségi gyűlésen egyezséget nem kötött, s illetve a csongrádi ártéri birtokosok érdekeinek megfelelő egyesítési feltételeket, mint kötelessége lett volna, jegyzőkönyvbe nem vétette. stb.

Czikkirónak tehát, azon furfangos eljárással, hogy a felhozott mulasztásokat és hibákat hallgatással mellőzte, nem lehetett más célja, mint az, hogy a „Csongrád”-ban felhozott megcáfolatlan mulasztások és hibák elől kitérjen, s nem emelt vádak cáfolgatásával port hintsen, a műveltség alantas fokán álló közönsége szemé közé; s ez által Réti Ferencnek népámitás útján szerzett s erősen foszladozó népszerűségét legalább a gyengébbek szemében némüleg reparálja.

A „Tiszavidék” cikkirója ugyanis érezte, hogy a Réti Ferenc és Szivák Imre

ellen a „Csongrád”-ban felhozott vádakat, s illetve mulasztásokat és hibákat örökösen se tagadni, se pedig elsimitani, kimenteni nem lehet, a cáfolatot meg sem kísérlette, hanem, hogy védenecinek társakat szerezzen, kapja magát szokott mesterségéhez, a gyanusításához folyamodik, s azzal kezdő szóban forgó cikkét, hogy ha az ármentesítő társulatnál Szvoboda igazgató, Csemegi megpénztárnok lehetne az esetben azok áldának azt, ki a társulatot megteremtette. — Aztán ebbeli állításának igazolására felhozta, hogy az 1885—86. években, mint a csongrádi érdekeltség képviselője tisztes napdíjjal mellett Szvoboda Ferenc is több ízben részt vett, a gróf Károlyi Sándornál tartott értekezleten, s nemcsak elfogadta, hogy Csongrád bevonassék a tervezett társulatba, hanem a társulat alapszabályai tervezetének kidolgozását is magára vállalta, biztatva lévén, hogy ő lesz a főigazgató. — Miután azonban cikkiró fentebb állításait se jegyzőkönyvi kivonatokkal, se pedig egyébként nem igazolta, kétségtelen, hogy azok csakis a cikkiró által önmagáról vett mértéknek folyamánai.

Végül még csak azt jegyezzük meg, hogy Szvoboda Ferenc, mikor az ártéri érdekeltség nevében eljár, cikkiró szerint sem követett el se mulasztást, se pedig hibát az érdekeltség kárára. Ha tehát már maga a tény, hogy valaki az ártéri birtokosok érdekében egyik, vagy másik értekezleten megjelent, alapul szolgálhatna, a gyanusításra és vádra: akkor, kérjük, milyen váddal kellene Réti Ferencet, illetni a ki a többször említett mulasztásokat és hibákat kétségtelenül elkövette.

Több tisztességet s tárgyalagosságot.

Lapunk 14-ik számában megemlékeztünk a „Tiszavidék” „Egy jó barát”-jának a „Tiszavidék” 7-ik számában producált okoskodásairól. E miatt az „Egy jó barát” megteledezve a hírlap irodalom terén megkövetelhető tisztességről, eszeveszett butasággal s hitvány, vad örületes cynismussal támadja meg a fönt tisztelt lap 9-ik számában különösen lapunk egyik munkatársát.

Jóllehet mi már kijelentettük mikép a ponyvairodalom ez undok termékével a „Tiszavidék” című lappal vitakozásba bocsájtkozni nem fogunk, hogy őt komolyan venni nem fogjuk, mert általa dicsőíttetni gyalázatnak, gyaláztatni pedig dicsőítésnek tartjuk, mindazáltal e szenny lap 9-ik számában feltálat piszkolódásokat ezuttal szólnékül nem hagyhatjuk. — Mert itt már nemcsak bennünket érint a „Tiszavidék” környezetének vad gyűlölettel telt hangja, hanem az általában véve a becsületes józan embereket s

ugyszólván városunk közönségének nagysága legtisztesebb részét sem átalja bemocskolni; tisztességtelen kifejezésekkel illetni csak azért, mert velők s a vele egy hurot pendülőkkel egy párton, egy véleményen nincsenek.

Pedig legyenek meggyőződve azok a piszkoló urak oda át, hogy az általok oly következetes vadgyűlölettel dehonosított s legutóbb is a „hájfejűek antikristusának” csufolt munkatársunkkal együtt nem csak igen jól érezzük magunkat itt az általok „hájfejűek”-nek gunyolt egyének társaságában, hanem mint a becsületes munka embereit büszkeséggel valljuk barátainknak s egyáltalán nem érezzük kedvet az „Egy jó barát” s a hozzá hasonló társaságba be vegyülni. És ha az illetékes hatóságok főnökei azért engedték át alant közégek a „Tiszavidék” című lap szerkesztőjeit, hogy az „Egy jó barát” cége alá bújtatott hitvány jellemű, vadállattal szövetkezve a becsületes munka embereit guny tárgyává tenni igyekezzenek, hídjék meg, ez meg fogja teremni a maga gyümölcsét úgy, hogy még Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága is késői bánattal fog visszaemlékezni arra a tényre, amellyel a tisztas, békés polgárokat a guny ocsmány sarával bepiszkító azokat „hájfejűek”-nek gunyoló egyént a „Tiszavidék” felelős vezetésére oly nagyon pártolólág véleményezett.

Mert hisz, hogy mennyire tarthat igényt a pártoló véleményre az az egyén, ki a „Tiszavidék” című lap élen felelős szerkesztőként figurál, azt megítélhetjük, milyest e lap eddig megjelent számaiba bele tekintünk. S hisszük, hogy a magas miniszterium elhatározása mérlegelésénél nem fogja elmulasztani felkivánni eme diszes példányokat, hogy közvetlen gyönyörködhes-

sék a „Tiszavidék”-ből kitoró szellemes dolgokkal.

Es mi most, még csak annyit mondunk meg, hogy az illetékes hatóságok főnökei, kik oly nagyon alkalmasnak találják azt a bizonyos felelős szerkesztőt annak a bizonyos „Tiszavidék” című lapnak az élen, hogy azt a miniszteriumhoz még pártolólág is véleményezzék felterjeszteni, e hatóságok főnökei ugyanezen újság papiros pártolólágval egyetértve közöserővel tanítsák becsületre ezt az ugynevezett felelős szerkesztőt, zabolázzák meg őt, hogy azok a fenyegetések, mik Jeruzsálemi korbács csapások stb. szólások alatt a „Tiszavidék”-et disztik, a közönséget pedig botránkoztatják, végre valahára megszűnést nyerjenek.

Mert ha ezek megszűnnek s a lap ama korlátok között fog mozogni, miket a tisztesség követelményei diktálnak higgyék el, hogy azzal csupán csak önmaguk számára tesznek szolgálatot.

Dohánytermelőink figyelmébe.

A dohányrászákknak kiültetése mindegyenközi és páros sorokban történhetik, melyeknek távolsága a céltől, hogy megfelelő hozomú és minőségű leveleket nyerjünk, a talaj termőképességéhez mérten különböző lehet.

A sorok megjelöléséhez legcélszerűbb mindenütt utalót [sorozó gereblyét] használni, melynél a sorhuzó fogak távolságának a talaj és dohányfajhoz igazítva kell a gereblye-fejbe beillesztve lenni. A páros sorok jelöléséhez használandó utalónak, három a gereblyefej mindkét oldalán kiálló lapos foggal kell birnia, melyek közül kettő közül kettő közelebb és a harmadik távolabb kell, hogy bevéssék legyen; azért, hogy az utalásnál, mit legcélszerűbb mindig a dohányföld szélességében eszközölni, azt a második huzásnál már átfordítván, így hozzuk

tovább, mi által rövidebb idő alatt több munkát (utalást) végezhetünk kevesebb fáradsággal.

A rászák [palánták] kiültetését pedig legjobb mindig cucával, [vagy furóval vagy ültető fával] a földbe utott lyukba tenni, mert így gyökerei nem görbülnek meg és a cuca kihúzása után porhanyó föld hullván a lyukba: a rászák gyökeréhez az jobban fog a belocsolás után tapadni; de a gyökér is könnyen fejlődhetik és hatolhat abban mélyebbre, mintha — a sok helyen uralkodó azvn rossz szokás szerint — hogy két ujunkkal csinálunk helyet a rászának a puha talajban, mely által a rászahely alját keményre nyomjuk ujjaink hegyével, mi a gyökérnek fejlődésében azután legyőzhetlen akadályt képez.

Ha szárazság miatt vízzel kell kiültetnünk, úgy a dohányrászák lyukaknak a beültetés előtti belocsolását csak könnyű homoktalajba tegyük; kötött talajban azonban mindig beültetés után kell a belocsolást eszközölni, mit a homok-talajban is meg kell tennünk, vagyis ilyen földbe kétszer kell locsolni és pedig azért, hogy a kiültetés előtti locsolással összeállítsuk a laza földet; kiültetés után pedig, hogy az jobban tapadjon a rászák gyökerére.

A kiültetésekor kötött földben sohasem szabad a dohányrászák körül a földet megnyomni, hanem csak a cucával, furóval mellé kell azt tolni, mert ha megnyomjuk, igen megkeményedik a föld és a dohányrászák összeszorítja, minek folytán növényében gátolva lesz, ellenben homoktalajban tanácsos a dohányrászák körül a földet két kezünk három ujjával leszoritani, hogy a földet összetüggőbbé tegyük; igen vigyáznunk kell azonban, hogy a dohányrászák derekát meg ne roppantsuk, mert akkor elvész.

Kiültetés után, ha mindjárt eső nem éri az ültetvényt, igen tanácsos azt két három ízben meglocsolni, hogy a dohányrászák megfogamzása biztosítsák.

Szép volt e nő; de még szebb most, midőn felhevülten csak remegő hangon volt képes folytatni a társalgást.

— Tehát ön, szót a sajkás felé fordulva, — sem a multat nem sajnálja, sem a jövővel nem törődik, s még a becs- és hírvágy sem izgatja, nem ösztönzi önt, hogy naggyá lenni törekedjék?

— Elégge boldog az, ki magát boldognak véli, — felelt Angelo. — Asszonyom! Ahoz, hogy valaki dult és boldog legyen, nagyon kevés kívántatik: egy kevés napfény, egy kevés árnyék, egy kevés zene és egy kevés . . . szerelem.

A sajkás felsohajtott e szónál, a hölgy pedig megrendült.

— Ön tehát szerelmes? — kérde.

— Legalább úgy hiszem, — válaszolt Angelo. — Van Velencében egy szép leány, neve Marietta, apja, mint én, sajkás. Gyermekekorunkban együtt játszadoztunk apjának, az ősz Bartolomes házának küszöbe előtt és midőn felnövekedtünk, együtt jártunk halászatra. Az öreg Bartolomes egy szeret, mint saját fiát s többször mondá nekem, Marietta nőd leend. Nos tehát azt vélem, szeretem Mariettát, s ő nőm leend, ha életének 17-ik évét eléri.

A hölgy sohajtozni kezdett. E sohajok zavarba hozták a sajkást, ki olyféle mozdulatot tett, mintha egy titokszertű varázs elől akarna menekülni, azonban a hölgy átható fájdalmas tekintettel pillantott rá, oly tekintettel, mely őt elbűvölő és maradásra készítet.

— Marietta — ugy-e bár — szép? — kérde halkán.

— Majdnem oly szép, mint ön, asszonyom, — válaszolt a sajkás, ki őseitől egyebet sem öröklött, mint azok büszkeségét és udvarias lovagiasságát.

(Folyt köv.)

A „CSONGRÁD” TÁRCZÁJA.

A velencei oroszlán.

Folytatás. (3)

A sajkás célszerűbbnek vélte a hölgy óhajtatásának engedni, mint a lovag rossz kedvére tekintettel lenni. Sakáját megköté egy, a falon alkalmazva volt vasgyűrűhöz, partra ugrott, majd kezét nyújtá az ifjú hölgynek, ki hasonló könnyedséggel követé őt.

— Köszönmű! — szolt ez mosolyogva, — s most fogja a sajká lámpáját, nyujtsa karját és legyen kalauzum őseinek hajlékában. Az ajtó, mint látom, nyitva van.

— Engedelmeskedem, Signora! — felelt a sajkás, — e palota jelenleg egy zsidó tulajdona, kit Abrahámnak neveznek, s kinek mind ezideig nem jutott eszébe, hogy lakható állapotba helyezze azt, s azoknak a naphosszant tétlenül csavargóknak engedni át, kik itt menhelyeket keresnek, továbbá a szerelmeseknek, kik az enyhe és csillagos éjjeleket sohajtozva, nyögdécselve itt szeretik töltetni.

— Ez pompás! — kiállt fel a hölgy gyermekies ártatlan örömmel, majd kísérőjéhez fordulva, így szólott: Ön gróf ur! követhet minket, ha úgy tetszik, vagy visszamaradhat a sajkában, hogy emlékedjék a nők számtalan szeszélye felett.

A hölgy szavait gunyos mo.oly követte.

A gróf, kinek már kezdetben feltűnt a hatás, melyet a sajkás szépsége a hölgyre gyakorolt, jónak látta követni őket.

Az ifjú egész valjában megrendült, midőn a szép nő fehér puha karját az övébe fűzte.

A palota belől is az volt, aminek kívülről látszott: pompás rom, mely elevenen emlékeztetett az elmúlt fényre és az idő elenyészeltő fuvallata alatt semmivé lett nagyságra. Itt-ott az egykori aranyozottnak muló nyomai, felig elenyészett freskó-

születte faldiszitmények, hajdan remek faragványok arany himzésű selyem és bánszony szövetek szót-málló foszlányai, majd ismét porfödte és rozsdá emésztette cimerek voltak láthatók. Szóval mindenütt nyomai a hajdani fénynek, a duló enyészett gyászleple alatt.

Az ifjú Velenceinek sikerült lassan leküzdeni indulatát, mely oly csodálatos módon és oly gyorsan erőt vett rajta; visszanyerte egykedvűségét s ősei fészkeinek egyes részleteit azzal a buskomor vidorsággal, mely a déli népek sajátja, midőn leült dícsőségük emlékeivel szemközt találják magukat, mutogatni kezdé.

Minden terem, minden erkély egy egy esemény elbeszélésére szolgáltatott alkalmat. — Itt vallott Pepe gróf — az én atyám, — Velence legszebb hölgyének, Ulbi grófnőnek szerelmét; Urbino bátyám ott fűgeszté fel a pápától ajándékban nyert remek festményt; e helyen vesztette el atyám kockán összes kincseit, hajóit, birtokait, csak e palota maradván meg számára, mint egyetlenegy tanuja a multnak, regélve, hogy Velence arany könyvének első lapján valaha a Pepe grófok vitézlő neve is fel volt jegyezve.

A hölgy feszült figyelemmel és kíváncsisággal hallgatta a sajkás elbeszélését.

A gróf komoran baladt mellettök s folytonosan morgott, míg a sajkás, ki szintén a Pepe nevet hordá — Angelo Pepe, játszi egykedvűséggel sorolta elő az apró történetkéket, anélkül, hogy akár egy sohaj, akár egy sajuálkozást kifejező szó lebent volna el sajkáiról.

Az épület első emeletére érve egy tágas teremben állapodtak meg. E teremben a falak díszitvényei, a faragványok és festmények még csaknem épek voltak. A hölgy egy törött oszlopra ülve, helyet kínált oldala mellett Pepének.

A locsolást legkönnyebb úgy eszközölni, hogy egy targonczára [talicskára] egy petrolnumos hordót erősítünk rája, melynek a targonca kereke felé fekvő senekébe egy bodzafából készített egyenes csapra rákötözött 150 czm. hosszú kisebb méretű (1½ cm. átmérőjű) kender tömlőt (csövet) illesztjük bele, a vízzel megtöltött hordót azután a sorok közt egy ember könnyen toltatja, egy gyermek pedig a csővel kezében jobbra balra öntözheti a dohányrásokat.

A kiültetés után a barázdákba a szélfogó növényeket, melynek a napraforgó, kukorica, cirok, a hol azok hiányosaknak mutatkoznak, utánfótolni el ne feledjük.

A t. nagytermelőknek a nagyobb táblákban dohányültetvények beosztásánál különösen becses figyelmébe ajánljuk, hogy azokban legalább is két-két feles kertész földrészeletet között egy-egy 150—180 cm. széles keresztutat hagyjanak ki, mely a beültetett területeibe be nem számítható és a dohányültetvények művelését igen megkönnyíti.

A dohányültetvények között konyhakerti veteményeket (milyenek pl. bab, paradicsom, káposzta, stb.), azonkívül és főleg futó növényeket, melynek: dinnye, tök, uborka, ültetni vagy természetesen a törvény értelmében határozottan tilos és 10 forint pénzbírsággal büntetett. Azonban az ültetvények szélein konyhakerti növények művelése, valamint az ültetvények között is netalán beültetendő hagyott alkalmatlan talajok a nagy féregragás folytán üresen maradt nagy foltokban, ha azok területe több négyszöglet (3—10 nsz.öl^o) bármely más növények termelése megengedve van és az ilyen területek a beültetett területek felmérésénél abba be nem számítandók.

A dohányültetvények foltozását legjobb részletenként oly formán eszközölni, hogy 5 öd, 6 od napra a kiültetés után pótolják azokban a kiveszett dohányrások, hogy ültetvényeink lehetőleg egyenletesek legyenek. A foltozásra mindig a legerőteljesebb dohányrásokat kell lehetőleg kiválogatnunk felhasználnunk. A dohánykiültetéshez palánta hiányában csakis az engedélyben megjeölt dohányfaj palántát szabad másoktól venni és ültetni.

A kiültetést a foltozással együtt az 1887 évi XLIV. t. cz. 2. szakasza értelmében legfeljebb június hó 30 áig teljesen befejezni kell és az ezen időn túl úgy az ültetés, mint a foltozás is határozottan tilos, minélfogva ezen időn túl a dohánypalántás ágyak is legfeljebb július hó 5 éig gyökeresen kiirtandók.

A dohánytőkék, mint minden egyéb növény is, hellő fejlődésének alapfeltétele, hogy a szükséges táperő tőle dudvák, gazok és gyomok által el ne vonassék; szükséges tehát, hogy a dohányföldet a dudvától, a gától vagy gyomtól mindenkor tisztán tartsuk. Ezt úgy érjük el, ha a földet, a hányzor csak a szükség megkívánja, megkapáljuk és megtisztítjuk, hogy a növény gyökerét a föld porhanyósítása által a levegő és nedvesség behatásának jobban kitegyük. Azért ne várjunk mindenkor esőt a kapáláshoz, hanem száraz időben a dohánytőkék közt levő gát és gyomot legalább garasszoljuk ki és a tőkék közül irtjuk ki.

Az első és második kapáláshoz legjobb rövid nyelű kisebb kapát használunk, hogy a gyenge növények megsérését elkerülhessük. Ha már a dohánytőkék félnagyágukat elérték, vagyis 8—10 levellél bírnak, hogy azoknak állását megszilárdítsuk és felsőbb gyökereinek nagyobb kifejlődését

eszközöljük, de egyuttal az alsó gyökereket is a kiszáradástól megóvjuk, szükséges, hogy azt feltöltsük.

Hogy helyesen végezzük a töltögetést, először jól megkapáljuk és a gától gondosan megtisztítjuk a földet, azután óvatosan, nehogy e leveleket megsértsük, a dohánytőkék körül a földet fölhozzuk, úgy, hogy az mintegy 20—25 cmtr. magas lapos és a dohánytőkék sorával párhuzamosan futó, alól szélesebb, felül kevésbé keskenyebb töltést képezzünk. A tőkék körül azután kezünkkel a földben egy kis mélyedés kerekítünk ki.

A dohánytőkékét sohase töltögezzük kувac alakban, mert ez ártalmukra van az által, hogy az esővíz lefutván azokról, a nedvesség nem juthat gyökereikhez.

A töltögetés eszközlése előtt, vagy mielőtt jobb azzal egyidejűleg a már sárgulni kezdő aljleveleket (nomok leveleket) a tőkéről letörjük és ritkán fölfűzve fonnyadásra árnyékba aggatjuk 3—4 napra, azután pedig kellően beszárítjuk.

Ez alkalommal még az okszerű dohánytermelés, művelés és kezelés gyakorlati fogásainak szemléleti oktatás alapján leendő elsajátítása céljából: batorokodom a t. termelők és községi előljáróságok becses figyelmét a dohánytermelési mintatáblákra felhívni, melyek a m. kir. dohánybevéltő hivataloknál Csanyon, Csongrádon, Csókán és Félegyházán vannak, oly felkéréssel, hogy ezen mintatáblát minél gyakrabban látogatni és különösen feles kertészeket azoknak legalább időszakonkénti látogatására utasítani saját jól felfogott érdekükben is sziveskejenek.

H I R E K.

— Dr. Dékány Béla az új orvos Lászlófi László ur házában a régi posta-utcában rendezte be kását s itt tartja rendeléseit.

— Egy újabb teher. Az előljáróság a napokban becsátotta közzé az új községi szabályrendelet azon intézkedését, amely szerint az adásvételeknél s általában birtok változásoknál szűkségrendő s az előljáróság által eddig díjtalanul kiállított szokott adóbizonylatokért jövőben 50 frt összegig 20 kr. azotul pedig bármily magas összegig 50 kr. díj fog szedtetni. No azt hisszük ez bizvást elmaradhatott volna.

— Majális. Folyó hó 7-én valóban lélekemelt látvány színhelye volt népkertünk. Ehrlich Laura derék ovónő vezetése alatt a kis ovódások akkor tartották meg majálisukat. Szép nyájas idő kedvezett a kicsikéknak, kik nem is vonakodtak az idő s alkalom nyújtotta kedvező helyzetet a maguk mulattatására jól felhasználni. Kiki a maga módja, gusztsza szerint töltötte kedvét. Volt ott: muzsika, tánc szaválás, danolás, nevetés, játszadozás egy kis birkozás s a minék híján a kicsikék majálisa nem is képzelhető volt néha még egy kevés — sírás. A csinos kis mulatság majdnem esti 7 óráig tartott, amikor is a kis polgárok muzsika szó kísérete mellett zászlósan szép rendben vonultak a nagy utcán keresztül az ovóda helyiségébe. Egyebekben az egész azt a benyomást gyakorolta reánk, hogy a szülők általában kevésbé érdeklődnek a gyermekek kedélyére oly nagyon üdvösen ható, szórakozást nyújtó ily dol. ok iránt. Pedig ösztintem elmondhatjuk, hogy e tekintetben nyugodtan volnának bizhatók a kis gyermekek a derék ovónő tapintatos gondviselése alá.

— Táncztanítás. Krausz Armin szegedi jóhírű táncztanító városunkba jött, s itt tánciskolát szándékozik nyitni. Megszoktuk már, hogy a táncok ugynevezett mestereit gyanus szemekkel tekintjük, mert csak nem régebben is s nem is egy eset adta elő magát, hogy a városunkban megjelent „tánc és illem tanár ur“ előlegek fejében bizonyos summa összeget felszedvén azzal — anélkül, hogy a tani-

tást még csak meg is kezdette volna szépségesen odébb állott. Bizvást állíthatjuk, hogy Krausz ur az illem eme ügyes bajnokainak fajtájához nem tartozik, mert több ízben itt léte alatt szerzett tapasztalatok s előttünk felmutatott bizonyítványai után csak meggyugvással tekiethetünk működése elé.

— A szegedi kir. törvényszék f. é. május hó 3-án egy helybeli lakos Gocsik János bűntudgyében tartott tárgyalást. Gocsik János csongrádi koresmáros nyanyis évekké elelőtt verekedés miatt egy évi fogházra volt elítélve. Büntetése ideje alatt a vele 15 év óta vadházasságban élő Topnyik Julianna, egy másik koresmárossal, névszerint Gera Jánossal új viszonyt kezdett, a ki miatt Gocsik Jánost — midőn büntetését kitöltötte volt — már el is hagyta az istenadta. E miatti bosszujában Gocsik János uram arra határozta el magát, hogy vetélytársát megöli. E végből — megtudva, hogy Gera János Lajos Jánosné csongrádi koresmájában mulat — magát revolverrel ellátta s miután előbb jól bepálinkázott, nyanyoda indult, és hogy tettét annál józanabban végrehajthassa, három pohár feketekávé is megivott, a negyedik pohár előtt az udvarra kiment és meggyőződést szerzett magának arról, vajjon a revolver meg van-e töltve, abból egy golyót a szélnek eresztve, kilőtt. Ezután visszajött a szobába és Gera Jánosra — ki mit sem sejtve, vigan mulatozott a többi legényekkel — eszavakkal: „Meghalsz János“, k é t s e r r á l ö t t. A golyót, mely 5 és fél cmtr. nyire arcába furódott, a bonegyzökönyv szerint a koponyacsontok között találták meg. Gera János e sebében 24 nap múlva, dacára rögtöni orvosi segélynek meghalt. Vádlott, a kia a megbánás legkisebb nyoma sem látszik, konokul tagad mindent s azzal védelmezi magát, hogy — miután részeg volt s a koresmabeli legények bántalmaztak — hirtelen felindulásában, a nélkül, hogy tettét előre megfontolta volna stütötte el a fegyvert, melyet ilyen alkalommal mindig magával szokott hordani. Azon Gera Jánossal rossz viszonyban nem állott s őt megölni szándéka nem volt. A kir. törvényszék, annak dacára, hogy a vádlott terhére a büncselekmény a hit alatt kihallgatott tanúk egybehangzó vallomásával beigazoltatott, mégis azon körülmény kiderítése céljából, hogy Gocsik János Gera Jánost már előzőleg is több ízben megöléssel fenyegette — a végtárgyalást elmapojta.

— Sertéskivitel kedvezmények. A földművelésügyi miniszter értesíti az érdekelt köröket, hogy a szász kir. belügyminiszter f. év április hó 22-én kelt rendeletével megengedte, hogy a Kőbányán 10 napi felügyelet alatt állott magyar származású sertések szabályszerű származási és egészségi bizonyítványokkal ellátva, a bodembach-tetscheni vasuti állomáson át a chemnitz-i és a reichenbergi vasuti állomáson át a zittauer vágóhidra szállíthatassanak. Ilyen sertésszállítmányok az említett vasutállomásokon az illetékes hatósági állatorvos által megvizsgáltatnak s azután vasuton közvetlenül ki-, vagy átrakodás nélkül az illető rendeltetési helyre szállíthatnak, hol rendőri felügyelet alatt mielőbb levágandók.

— A belügyminiszter és a szőlőtermelés. Amaz erős mozgalom folytán, a mely a kormányzat minden közegét tevékenységre hívta fel Magyarország pusztuló szőlészeti megmentésére, a belügyminiszter 1868. sz. alatt a szőlészeti szakértelem terjesztése érdekében a következő körrendeleteket intézte valamennyi megye törvényhatóságához. „Mint-hogy a vélemények nyilvánítására felkért illetékes m. kir. földművelési miniszter ur oda nyilatkozott, hogy a Baross Károly orsz. gazd. egyleti titkár által szerkesztett „Borászati Lapok“ hazánkban az egyedüli szakap, mely a szőlészeti és borászati kérdések szakszerű tárgyalását 10zte ki feladatán s ezen nem épen könnyű feladatának különösen az utóbbi években elismerést érdemlő igyekezettel, népies módon, anélkül azonban, hogy ez a szakszerűség rovására történne, sikeresen iparkodik megfelelni. kiválóan pedig újabb, sajnos évről-évre fokozódó mérvben terjedő, az érdekelt birtokosok részéről egyre intenzívebb módon való védekezést, tehát alaposabb szakismereteket igénylő phylloxera és peronospora vészek kérdéseiben is sikeresen igyekszik a szőlőbirtokos és szőlőműves közönség körében a szükséges tájékozottság és szakértelem terjesztésére és fejlesztésére közrehozni, minek folytán kívánatosnak mutatkozik,

hogy a jelzett fontos szerepre hivatott szakközlemény, különösen a nagyobb mérvben szőlőműveléssel foglalkozó vidékeken minél inkább elterjedjen és minél több olvasóra találjon, az említett közgazdasági tekintetektől fogva a földművelési miniszter ural egyetértéssel, a „Borászati Lapok” című szakközleményt a törvényhatóságok különös figyelmébe ajánlom azzal, hogy ezen közhasznú szakközleményre a községi előljárások figyelmét is.” Gr. Szapáry Gyula s. k. — A belügyminiszter által fent ajánlott lap, amely már a kultuszminiszter elismerésében is részesült, kiadóhivatala (Budapest, Köztelek) kívánatra bárkinek küld mutatványszámot. — Előfizetési ára: egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr.

Közgazdaság.

A tojás kereskedés érdekében.

Földművelésügyi m. kir. miniszter az összes gazdasági egyesületekhez a következő leiratott beszámótta ki:

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urtól nyert értesítés szerint újabb sikeres lépések történtek oly célból, hogy magyarországi élelmi cikkek, első sorban tojás, nagyobb mennyiségben Amsterdam városába szállíttassék.

Habár hasonló termények, miután egy-egy termelő által csak kisebb mennyiségben állíttatnak elő, természetüknél fogva közvetítő kereskedők és ügynökök által gyűjtönek és nagyobb tömegekben vitetnek ki, mindazonáltal a gazdaságosságért közvetlen is figyelemmel kell lenni az élelmi cikkek új piacára ama föltételben, hogy mincseu kizárva annak lehetősége, hogy egyes gazdasági egyesületek, vagy bizonyos termények tömegesebb gyűjtésére és eladására alakuló termelő szövetségek esetleg közvetlen kísérletet tesznek terményeiknek Amsterdamban való értékesítése céljából.

E részben tájékozásul tudatom az egyesülettel, hogy az amsterdami áruársarnokok képviselője, Thon ur, a város élelmezésének érdekében Magyarországon járt és az áruársarnokoknak magyarországi cikkekkel való ellátása céljából termelőkkel összeköttetéseket létesített.

A tojáskereskedéssel nagyban foglalkozó „Gebrüder Wenzink, Giesen und Jansen Amsterdamsche Eierhandel-Vereinigung” című cég pedig azon kérelemmel fordult a kir. kereskedelemügyi miniszter urhoz, hogy közölje azon magyarországi egyének, cégek jegyzékét, kik tojás kivitelre vállalkoznak.

Az egyesület, illetőleg az érdekelt termelők mindkét helyre közvetlen is fordulhatnak, további részletek, abban az esetben pedig, ha az egyesület a tojás, vagy esetleg más, tömegesen szállítható

élelmi cikkek kivitele tekintetében törekvéseinek támogatását, vagy közvetítését óhajtaná, ezt mind a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur, mind pedig részemről a mennyire ez lehetséges, készséggel helyezhetem kilátásba.

A jelen esetben figyelemmel a tojás kivitel érdekében, fölkérem az egyesületet, hogy a tojás kereskedéssel és kivittel foglalkozó egyének és cégek, valamint olyan termelők neveinek és lakóhelyeiknek jegyzékét velem közölni sziveskedjék, kik ilyenmü szállításokra hajlandók lennének.

Budapestem, 1890. április hó 1-én.

A miniszter helyett: Fejér.

Szerkesztői üzenet.

— A „Tiszavidék” szerkesztőségének. Helyben. Ha önök olyan nagyon szeretik a szerkesztői üzengetést, hát majd mi is üzenünk egy keveset: Önök nagyon naivok. Ha azt mondjuk, hogy az önök enaivitása a butasággal határos, ezzel még nagyon keveset mondunk. Mert hát mit is képzelnék önök? Azt hiszik, hogy a sajtó bíróságának egyéb dolga nincs, mint a különben szót sem érdemlő, de önök által reklamáknént oly égbekiáltó sérelemmél felfújta haszontalanságban itélkezni? No mondhatom szép fogalmuk van önöknek a sajtóbírósnág hivatása s hatásköréről! Ha elég szerénytelenek magukat „hirlap szerkesztők”-nek nevezni, annyit legalább megtehetnének, hogy a sajtó törvényt egyszer átválasznák. Mert hát ugy látszik, annyit értenek önök ahhoz, mint számár (Ézel) a — hirlapírásához.

Vasuti menetrend.

K.-Kis-Szállásról indul	12:48	6:18
Félegyházáról indul	12:15	5:40
Budapestről indul	7:45	12:—
Tem svárról indul	8:57	10:45
Csongrádra érkezik	1:31	7:03
Csongrádról indul	9:—	2:15
K.-Kis Szállásról indul	9:52	3:01
Félegyházára érkezik	10:29	3:36
Temesvárra érkezik	4:34	7:02
Budapestre érkezik	2:19	8:05

NYILTTÉR.)*

Magyar jég és viszontbiztosító részvénytársaság.

Teljesen befizetett 1 millió forint alaptőkével, elvállal:

jégbiztosításokat legolcsóbban és a legelőzékenyebb módon.

(*E rovatban közzéttekért nem felelős a szerk.)

Hat évi biztosításnál 1 évben ingyen biztosít. Nem csinál semmiféle nehézítő feltételeket mint azon vegyesbiztosító társulatok, melyek egyuttal a tüzbiztosítás megkötését is követelik.

Az előforduló károkat gyorsan és előzékenyen becsüfteti meg saját közegei által.

Felvilágosításokkal készségesen szolgálnak: **az igazgatóság Budapestem, Gizella-tér 7.,** az Assicurazioni Generali házában, valamint a vidéken: összes fő- és alügynökségei, melyek az Assicurazioni Generali ügynökségeinél vannak. 3-3

Ügynökség: Helyben Rozenberg Ede kereskedő.

Hirdetések.

Lapunk kiadóhivatalában egy jó házból való fiu **TANONCZUL** felvétetik.

KÖZPONT SZÁLLODA BUDAPESTEN, Kerepesi-ut és Rottenbiller-utca sarkán (a központi pályaudvar átellenében.)

Van szerencsénk a mélyen tisztelt utazó közönség b e s e s figyelmébe ajánlani ezen újonnan épült szállodát, mely minden igényt kielégítő és kényelmes, modern berendezéssel, 70 szobával, fürdővel, villanyos világítással, személyfűtővel (lift) mind n emeletre van állítva, s a legméskeltebb szobaáraink jegyzéké mind n szobában ki van függesztve. Előnyös fekvésénél fogva a

Központi szálloda a legelőzékenyebb közlekedési ponton van, a közuti vas-pálya megálló helye előtt, 2 percnnyire a központi pályaudvar átellenében, minéltogva kocsi használása nem szükséges a megérkezés vagy elutazáskor, a város mind n irányába pedig olcsó társaskocsi közlekedés van. Ezenkívül szállodánk Budapest legegészségesebb pontj n f. kszik, g. önyörü kilátással a város-ligetre.

Midőn még kávéházunkat és vendég-lőknket ajánljuk a t. utazó közönség figyelmébe, előre is biztosítva tiszta jó italoknak és izes ételnek gondos kiszolgáltatásáról, s igyekezni fogunk jó hirmvünket, melylyel mint vendéglőssök bírnunk, jövőre is t. vendégeink megelégedés által fenn-tartani.

Mély tisztelettel: **Bucher és Höllrigl,** szállodások. 4-4

A „CSONGRÁD” KÖNYVNYOMDÁJA

CSONGRÁDON.

Elvállal minden, a **könyvnyomdászat körébe vágó munkákat,** ugymint:

diszes számlák, jegyzékek és tudósító levelek, eljegyzési és esketési kártyák, izléses meghívók és tánczrendek, étlapok, városi és községi hivatalos nyomtatványok;

ÁRJEGYZÉKEK, CIM-, ASZTALI ÉS NÉVJEGYEK, GYÁSZLAPOK

táblás kimutatások, takarékpénztári mérlegek, időszaki és fo'yóiratok, hirdapok, művek, diszes kivitelü szalag aranyozások, Ipar és kereskedelmi körlevelek, ügyvédi és irodai nyomtatványok, levélpapírok és borítókók cégnyomással,

FALRAGASZOK stb. stb. minden szín és nagyságban gyors, pontos, izléses és jutányos áron.

Ugyanitt a

C S O N G R Á D

című társadalmi heti közlöny részére előfizetések elfogadtatnak, hirdetések felvétetnek.

Nyomtatott a „Csongrád” könyvnyomdájában.